

ŠIAULIŲ PEDAGOGINIO INSTITUTO SAVAITRAŠTIS

PEDAGOGAS

1996 SPALIO 10 D.

Nr. 24-25 (930-931)

Užsienio kalbų
mokykitės patys**Rūta BARKAUSKAITĖ,**
Pedagogikos fakulteto III
kurso studentė

Paskutiniu metu susidarė įspūdis, kad užsienio kalbų mokymo situacija Institute yra akivaizdžiai nenormali. Nuo šių mokslo metų pradžios privalomų užsienio kalbos mokymų valandų skaičius buvo sumažintas perpus, t.y. dabar užsienio kalbos mokomės tik I kurse 2 semestrus (anksčiau - 4 semestrus). Tačiau blogiausia yra tai, kad taip pat panaikintas ir užsienio kalbų pasirenkamasis dalykas. Studentas, norintis toliau mokytis užsienio kalbos, negali to padaryti, nes mūsų Institute (būsimajame universitete) paprasčiausiai trūksta dėstytojų. Žinoma, norintiems tobulinti užsienio kalbos žinias bus pasiūlyta -

mokykitės patys, savarankiškai. Bet juk viską taip galima mokytis, tada nereikės iš viso aukštosios mokyklos. Kauno technologijos universitete privalomas užsienio kalbos mokymas yra 2 semestrus (8 kreditai), tačiau vėliau

studentai gali kaip pasirenkamąjį dalyką mokytis net 6 užsienio kalbas! Studentai dažniausiai pasirenka 2 ir mokosi jas iki studijų pabaigos. O juk KTU - techninės krypties universitetas, mūsų Institutas - humanitarinės, tačiau su užsienio kalbų mokymu velkamės iš paskos. VDU užsienio kalbų mokymas yra labai intensyvus (studentai pagal žinias skirstomi į 6 lygius

ir mokydamiesi, tobulėdami pereina į vis aukštesnį lygį). Lietuvai žengiant į pasaulį, o mūsų Institutui - į Universitetą, nutarta, kad mūsų studentai apsieis ir be plačiojo pasaulio, ir galbūt be užsienio kalbos. Kas norės - išmoks pats. Bet tada nepykime, kai mus vadina provincijos institutu, nes, iš kai kurių pusių pažiūrėjus, taip ir yra.

Artėjant rinkimų
dienai

Venclauskių rinkimų apylinkėje Nr. 14 išrašyta 1251 rinkėjų pažymėjimas. Šiai rinkimų apylinkei priklauso visi keturi mūsų Instituto bendrabučiai. Dėl įvairių priežasčių (rekonstruojami namai, panaikinti butai, gyventojai išvykę ir kt.) neįteikta 270 rinkėjų pažymėjimų. I bendrabučio gyventojams išrašyta 150 rinkėjų pažymėjimų, iš kurių 43 neįteikta; II bendrabučio gyventojams - 60, neįteikta - 24, III bendrabučio - išrašyta 152, neįteikta - 42, IV bendrabučio - 125, neįteikta - 26.

Prorektorius D.Jurgaitis primena, kad

negavusieji rinkėjo pažymėjimų turi ateiti į centrinių rūmų 320 auditoriją ir užpildyti prašymą (kad įrašytų į apylinkės rinkėjų sąrašą). Tas prašymas bus pateiktas apygardos rinkimų komisijai, kuri patikrins, ar tas asmuo nėra įrašytas kur nors Lietuvoje į kitus rinkėjų sąrašus. Tada jam bus išduotas rinkėjo pažymėjimas ir asmuo bus įtrauktas į papildomus rinkėjų sąrašus. Gali būti ir taip, kad, neįteikiant rinkėjų pažymėjimus, jūs nebuvo namie, buvote išvykęs ar kt. Tokiu atveju reikia tik ateiti ir pasiimti savo pažymėjimą nurodytu adresu.

Informaciją galite gauti ir paskambinę tel. 439991

*Studentai visais
laikais buvo ir yra...
studentai*

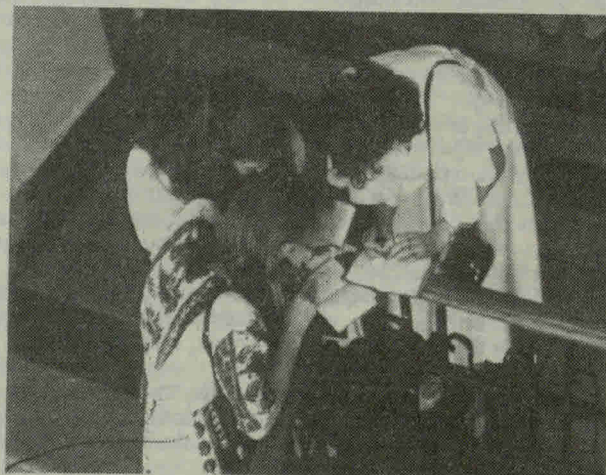
Skaitykite 4 p.

**V.GUDONIS: "KOLEGŲ
FANATIZMAS SKATINA
DIRBTI..."**

Skaitykite 2 p.

*Danijos darbų
mokytojų rengimo patirtis*

Skaitykite 7 p.

V. GUDONIS: "KOLEGŲ FANATIZMAS SKATINA DIRBTI..."

Malonu mūsų skaitytojams pranešti, kad Vilniaus pedagoginio universiteto Senatas rugsėjo 25 d. apsvartė ir profesoriaus vardą suteikė Spec. pedagogikos katedros habil. dr. Vytautui Gudoniui. Sveikiname mokslininką su tokiu aukštu jo mokslinės ir pedagoginės veiklos įvertinimu, o skaitytojams siūlome interviu, kurį užrašėme "Pedagogo" redakcijoje.

Gerbiamas Vytaute, tik pernai apgynėte habilitacinį darbą, o šiemet jau tapote profesoriumi. Kaip tai įvyko?

- Čia nieko sudėtingo nėra. Norint gauti profesoriaus vardą, reikia turėti daug publikacijų prestižiniuose mokslo leidiniuose arba parašyti vieną rimtą didelį darbą - monografiją. Pasirinkau antrąjį kelią, nes prestižinių mokslo leidinių Lietuvoje ir buvusioje Sovietų Sąjungoje labai nedaug. "Defektologija" - tai vienintelis mano mokslinės srities prestižinis žurnalas, į kurį patekti yra maždaug 2 metų eilė! Taigi teko padirbėti prie monografijos, kurios tema "Sutrikusios regos asmenų integracijos socialiniai pagrindai ir keliai". Šis darbas buvo tarsi daktaro disertacijos tyrimų ir įvairių mokslinių publikacijų savotiškas apibendrinimas.

-Ar jums profesoriaus vardas staigmena?

- Tai ne staigmena. Tai sunkus ir ilgas kelias. Dauguma mūsų sustoja prie daktaro disertacijų ir įsivaizduoja, kad habilitacijai jie yra negabūs, trūksta ryžto žengti toliau. Šiuo metu pagrindinė priežastis, dėl kurios nedrįstama žengti mokslinės karjeros laiptais, yra pernelyg aukštai pakelta mokslinių reikalavimų "kartelė". Manau, kad kai kurie reikalavimai yra visiškai nerealūs, pvz., 15 publikacijų prestižiniuose leidiniuose. Net jei per metus šie žurnalai išspausdintų bent po 1 straipsnį, tai reiktų laukti 15 metų! Vargu ar tam kas ryšis.

- Anksčiau visus mokslinius laipsnius ir vardus suteikdavo Maskva. Ar lengviau, Jūsų nuomone, gintis mokslinius daktaro ir habilitacinius darbus Lietuvoje?

- Sunku pasakyti. Galiu tik pridurti, jog dalis mūsų profesūros įgijo tuos vardus be habilitacijos, bet tie jų darbai yra vertingi ir vardai pelnyti. Dabar Lietuvoje nesuteikiamas profesoriaus vardas be habilitacinio darbo.

- Kodėl nedaug jaunų žmonių pasirenka mokslininko kelią?

- Pirmiausia jaunas žmogus nori atsistoti ant kojų. Jaunam žmogui reikalingas minimalus materialus pagrindas. Reikia nusiimti skrybėlę prieš jaunus mūsų Instituto asistentus, kurie už tokią menką algą moko studentus. Suprantama, kad jiems reikia sudaryti kuo palankesnes sąlygas, kad jie kuo greičiau įstotų į doktorantūrą, kad ją sėkmingai baigtų ir toliau eitų mokslininko keliu. Jei žmogus čia dirba ir dar nepardavinėja bananų, jį reikia saugoti. Doktorantūros klausimus daugiausia lemia ekonominės sąlygos. Jei iš kažkur atsiranda laisvų pinigų, tai reiktų juos visų pirma skirti jaunų mokslininkų rėmimui ir skatinimui. Mes visi senstame ir dabar tiesiog būtina rūpintis ateitimi. Naujos mokslininkų kartos, kuri mus pakeis, dar nematome.

- Lietuvoje jau dabar vyksta profesorių "medžioklė". Ar negavote pasiūlymų dirbti kitose aukštosiose mokyklose?

- Taip, gavau. Įvairių siūlymų buvo ir anksčiau, bet ypač daug jų buvo apgynus habilitacinį darbą. Kvietė Klaipėdos universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Vilniaus universitetai.

- Dabar sunkus metas visiems. Ar nebuvo pagundų

mesti visus mokslo darbus ir pamėginti duoną uždirbti kitur?

- Ne, tokios pagundos niekada nebuvo. Netgi norėčiau dar kartą patvirtinti teisingą anksčiau sklandžiusį posakį "Defektologas - tai pedagogas su kokybės ženklu". Tame humore yra tiesos ta prasme, kad Specialiosios pedagogikos fakultete nėra abejingų žmonių. Mūsų fakulteto katedrose dažnai būdavo šimtaprocentinė apgynusių mokslinius darbus mokslininkų sudėtis, o kur dar mūsų fakulteto autorių vadovėliai specialiosioms mokykloms, be kurių neįsivaizduotume, kaip Respublikoje galėtume ugdyti sutrikusio intelekto vaikus. Turėdamas gaivoje tokias galias ir tvirtas mūsų fakulteto tradicijas, matydamas žmonių meilę savo darbui ir tą sveiką fanatizmą, niekada pats ir nepagalvoji, kad galėtum duonos ieškoti kitoje veiklos srityje.

- Matėme dirbant mokslininko darbą. Ar matysime Jūs dirbantį organizatoriaus darbą?

- Per daugelį metų mano svajonė kaip tik ir buvo atsitraukti nuo tokių darbų. Visi prisimename netolimus laikus, kai buvau gražiai prašomas dirbti visokius visuomeninius ir kitokius darbus ir neturėjau teisės jų atsisakyti. Vienu metu visokių įpareigojimų Institute turėjau mažiau tik už prof. E. Grinieneį ir juos reikėjo vykdyti... Aš džiaugiuosi, kad nuo jų atsitraukiau. Man atrodo, jog kiekvienas turi dirbti tai, ką jis išmano. Be to, norėčiau turėti laisvalaikio ir jo dalį skirti specifinėms studijoms - pasėdėti prie rašomos knygos.

- Kokia tai knyga?

- Neigalių žmonių vaizdavimas mene. Ta tema man yra tekę dirbti Ermitažo mokslinėje bibliotekoje. Taip pat važinėdamas po užsienius naudojausi kiekviena galimybe patekti į muziejus ir domėtis šia tema. Dabar reikalingos nuodugnios studijos analizuojant visą surinktą medžiagą.

- Kokia, Jūsų manymu, tolesnė spec. pedagogikos raida būtų būsimejame Šiaulių universitete?

- Universitetiniai mokslo daigai atsirado prof. J. Ambrukaičiui įkūrus specialiojo ugdymo mokslinį centrą. Būtina maksimaliai išnaudoti mokslinį potencialą, kurį turime Institute. Fakulteto vizija būsimejame universitete - tai, aišku, Defektologijos institutas. Žodį "defektologija" vartoju sąmoningai, nes į šią sąvoką įeina ir specialioji pedagogika, ir specialioji

Nukelta į 3 p.

Su nešuliais, bet ne kupranugaris. Kas?

(Pirmakursis)

Reda KUDRAITĖ

Įsibėgėjo ruduo, o su juo ir nauji mokslo metai. Viskas, rodos, teka sena vaga, o kaip sekasi Instituto naujokėliams fuksams, paragavusiems krikšto duonos ir pradėjusiems krimsti mokslus, pasidomėjo "Pedagogas". Vasarą kalbinti būsimieji studentai tryško optimizmu, noru mokytis, o šiaudien surinkti duomenys kiek priblėšęs. Pirmiausia trūksta literatūros. Kadangi tai patvirtino visi pašnekovai, nėra pagrindo tuo netikėti. Studentai skundėsi, kad daugelį dėstytojų nurodytu knygų reikia tempti iš P. Višinskio bibliotekos. "Šitaip ir kupranugari gali tapti", - garsiai mąstė vaikinukai. Rami vietelė fuksukams, pasirodo, yra skaitykla, kurioje kai kurie ne tik knygas skaito, bet ir namų darbus atlieka, mokosi teorijos ir pan. Laisvalaikiu labiausiai skaitomi laikraščiai

"Neliūdėk", "Pasimaty-mas", "Respublika", "Lietuvos rytas", "Europa", žurnalas "Moteris". Kaip pašnekovai teigė, vieni daugiau, kiti mažiau tiki horoskopais. O studentas V. prisipažino, tiksliau atsitiktinai išsivadė, kad jeigu žvaigždės nieko gero jam nežada, tai net į paskaitas neina tą dieną. (Dėstytojai, dėmesio! Jei studento nėra paskaitoje, neskubėkite jo smerkti. Gal paprasčiausiai astrologas jam pataria vengti valdiškų namų...) Apie paskaitas studentai kalbėjo: "Visos pakenčiamos. Tik va vaiko sveikata, oi, oi. Pats ligoniui gali tapti berinkdamas duomenis iš mokyklų apie vaikus". Tačiau kad ir kiek bebūtų paskaitų, studentėliui tenka grįžti ir į bendrabutį. Apie šį būstą studentai pasakojo, jog dabar jau pradeda priprasti prie reikalavimų bei kaimynų. Betanksčiau... Viena l kurso studentė, prisiminė

pirmąsias rugsėjo dienas, kai jų kaimynai bendrabutyje leido Lučiano Pavarocio dainas, stumdė baldus net lubų tinkas byrėjo, šviestuvai "draugiškai" siūbavo, ir apskritai visokie "trali vali festivali" (tai iš pirmakursių "kalbos skrynelės") vyko. Bet pašnekovės nuramino, kad dabar jau tylu. Baldai turbūt kaip tas kirvis atitiko kotą. L. Pavarocio dainų taip pat nebegirdėti. Gal kas konfiskavo kasetę? Žodžiu, į merginų kambarį atėjo taika ir ramybė. To negalima pasakyti apie studentės J. gyvenimą X bendrabutyje kartu su trimis trečiojo kurso merginomis. Studentė situaciją išdėstė taip. Nuo pirmųjų rugsėjo dienų, vos peržengus kambario slenkstį, ją pasitiko skvarbūs (tikėjimės, kad silpnėsi už lazerį) žvilgsniai. Po to buvo paaiškinta, kad šiame kambarielyje ji turės vykdyti visus įsakymus: virti valgi, tvarkyti kambarį, neatsikalbinėti ir t.t. ir t.t. Kol kas studentė sakė, kas didesniu nesusipratimų nebuvo. Bet jeigu kas atsitiktų, ji nusiteikusi karingai - nepasiduoti.

Nemažai studentų skundėsi, kad tik iki 24 val. įleidžiama į bendrabutį. Tiesa, buvo susitarę su budėtoja, bet ši prigrasiusi namolio grįžti 0.50 val. Studentai samprotavo, kodėl būtent 50 min. leido vėluoti. Žodžiu, šis "galvosūkis"

kol kas neišspręstas.

Nors dar tik mėnuo, kai pirmakursiai ŠPI, bet pėdutės jau kaip reikiant apšilo. Netgi "susicementuoti" spėjo. Tik viena grupė, mūsų turimais duomenimis, vaikšto "pabirusi", "išsiplėtusi", padrikusi, na, kaip molekulės išsisklaidžiusi... Apie šį procesą, jeigu ji taip galima būtų pavadinti, fuksai kalbėjo kaip apie patį geriausią žemėje (ka ten žemėje, visoje planetoje) dalyką. Ir susipažinti gera proga, ir pamatyti draugą, kaip jis reaguoja pobūvyje. "Netgi atrodžiusios šventuolėmis baliuje kai kurios virto tikromis padukėlėmis", - garsiai mąstė merginos. Vaikinų nuomone, tokių švenčių reikia ir kuo daugiau. Ne vien "liežuvėliams pamirkyti", bet ir paprasčiausiai linksmai praleisti laisvalaikį. Taigi peršasi išvada, kad pirmakursiai savo laisvalaikius moka organizuoti. To negalima pasakyti apie vyresnius. Pavyzdžiui, pernai buvo grupių, kurios "cementavosi" tik 3 kurso pabaigoje... Bet tai jau kita tema.

Turbūt skaitytojas pastebėjo, jog straipsnyje nėra pašnekovų vardų, neminimi čia ir fakultetai, bendrabučio kambariai. Juk ne tai svarbiausia, kas pasakė. Svarbu, kuo fuksas gyvena: kas jį džiugina, kas kelia rūpestį. Ši karta patikėkime jų atvirumu.

Klubui reikia veiklių, linksmų žmonių

Kas yra karnavalas, žino ir mokyklos nelankantis vaikas. Tai eglutė, Senis šaltis, saldainiai, kaukių balius ir t.t. Kokiu metų laiku jis vyksta, taip pat visiems aišku. Bet, pasirodo, pasivadinti Senelį šaltį galima ir rudenį, kaip tai padarė studentų klubas, rugsėjo 24 d. visus, norinčius papildyti klubo narių būrį, pakvietė į naujų narių priėmimo šventę. Kadangi tai buvo ne Naujųjų metų, o naujų narių karnavalas, tai ir dovanos buvo teikiamos naujoviškai (į jas įteikinėjo pirmakursiai: kas majonezo indelį, kas alaus butelį, o kai kas ir gumini "sargi" paaukojo Seniui šalčiui). Taigi peršasi išvada, kad pirmakursiai nešykštūs žmonės...

Bet apie viską iš pradžių. Susirinkus vertinimo komisijai, kaukėms, prie "eglutės", papuoštos maudymosi kepuraitėmis, antpečiais ir kitais vertingais daiktukais, atsuoliavo ir Senelis šaltis - Mukas, tiksliau jo atžala, arba kaip pasakė vienas komisijos narys - jaunas Seneliukas. Kartu su juo "Snieguolė" iš firmos "Esmeralda". Greitai į sceną pradėjo plūsti ir naujieji talentai. O gal tai besižiebiančios žvaigždės? Tai ir "nelaimingasis" Raimondukas, pasiguodęs komisijai apie savo neturtingą ir keistą "šeimyną", ir amžinosios meilės prisiekėjai "Romeo ir Džiuljeta" ir kt. Komisija išgirdo ir gyvo sargio koncertą, kuriame skambėjo sargių sąjungos himnas, ir prie pankų sukurto lauželio, vos dideliu laužu nevirtusiu, pasišildė. Žodžiu, šilumos, pokštų netrūko. Pasigirdus muzikai visi pakilo šokti. O

Nukelta į 8 p.

V.GUDONIS: "KOLEGŲ FANATIZMAS SKATINA DIRBTI..."

Atkelta iš 2 p.

psichologija ir kt. Per anksti atsikratėme šio termino ir pakliuvome į savo paspėstus spąstus, nes ir tiflopedagogika, ir surdopedagogika yra ne kas kita, kaip specialiosios pedagogikos. Dabar mes specialiają pedagogiką daugiau tapatiname su protiškaici atsilikusių vaikų ugdymu. Tai nėra visiškai geras dalykas. Taigi įsivaizduoju, kad universitete būtų Defektologijos institutas su atskirais skyriais. Dabartinis spec. ugdymo mokslinis centras galėtų išaugti į mokslinio tyrimo institutą. Šiauliuose tam yra visos galimybės ir čia reikia visa tai daryti. O Lietuvoje, ne paslaptis, daug kur kuriami įvairūs centrai, kur nėra jokios patirties ir kompetencijos. Defektologijos srityje mes konkurentų neturime, todėl čia turėtume kurti naujas institucijas.

- Ar gali mūsų Instituto Spec. pedagogikos fakulteto mokslininkai prisidėti prie įvairių įstatymų ir nutarimų kūrimo integruojant neigaliuosius?

- Be abejonės. Gal mes mažokai dalyvavome rengiant Respublikos invalidų integracijos įstatymą. Pats šis įstatymas, parengtas 1991 metais, yra neblogas, tačiau dar išlieka senos bėdos - virš mūsų dar yra kai kurios ministerijos, kuriose dirbantys klerkai ne visada būna reikiamos kompetencijos. Kol kas netgi mūsų vadovėlių autoriai eina vargo kelius ir ne visada būna suprasti...

Kalbėjosi Zenonas Ripinskis
Autoriaus nuotr.

Studentai visais laikais buvo ir yra... studentai

Jovita KAPUŠINSKAITĖ,
Spec.pedagogikos fak. III kurso
studentė

Yra sakoma: kiti laikai - kiti papročiai. Tačiau ar iš tikrųjų taip yra? Ar tikrai per metų metus pasikeičia žmonių poreikiai, norai, svajonės bei būdai jiems gyvendinti? O juk visiems mums iki skausmo pažįstamas posakis: "Mūsų laikais taip nebūdavo! Kuris vyresnis žmogus nėra pasakęs?! Taip sako ir šimtamečiai senukai savo proproanūkiams. Tada susimąstai. Gal iš tikro praėjusiame šimtmetyje kitaip mastė? Taip kartoja pagyvenę žmonės. Bet ir tada pagalvoji: 50 metų - ilgas amžiaus tarpas! Tuos pačius žodžius vartoja ir tėvai, o tuomet jau suabejoti - negi viskas per 20 metų gali apsiversti aukštyn kojomis?! O kai tą pačią frazę išgirsti iš keletu metų vyresnio už tave žmogaus, tai rimtai susimąstai, ar jie savo teisybę, ar mūsų elgesį mėgina išsprauti į jų dabartinio mąstymo rėmus, o nepasisekus sako, kad mes ne tokie, kokie jie. Bet kas tie "jie": ar dabartiniai, metais bei patirtimi ant pečių nešini, ar "jie" - tokie pat jaunystės sparnų skraidinami jaunuoliai? Ir tik labai nedaug suaugusiųjų supranta, kad, norint įvertinti mus, reikia atsigręžti į praeitį, kai dar jaunystė dveikė jų judesiai, apranga bei mąstymas.

Šiuo atžvilgiu neišsiskiria ir mūsų dėstytojai - iš jų lūpų dažnokai išsprūsta ši ikyrėjusi frazė: "Mūsų laikais taip nebūdavo!" O tai kaip būdavo? Ką veikė mūsų asistentai, docentai ir profesoriai, kai dėl jų jaunystė stodavo į dvikovą su vadovėliais ir paskaitomis? Kas tada švėsdavo pergale? Juk į juos mes turime lygiuotis, sekti jų pavyzdžiu, jei norime savo gyvenime ką nors pasiekti, pavyzdžiui, ant vizitinės kortelės šalia savo vardo bei pavardės prirašyti dar tris raides - kad ir "doc.", gal net keturias - pavyzdžiui "prof.", o jei kortelė ilga - galima ir vienuolikos raidžių kombinaciją, panašią į šią: "prof. habil. dr.". Tai kaip šie žmonės prisimena savo studijų metus?

"Tai pačios gražiausios dienos", - doc.J.Pabrėžos veidas pasipuošė šypsena.

"Tai patys įdomiausi metai, nes jaunystė - pats geriausias amžius, kuris niekada nebegrįžta", - kalbėjo prof. E.Grinienė.

"Tai metas, kai turi draugų ir gali jiems pasiguosti", - prisiminė doc.J.Švambarytė.

Tai kaipgi atrodė jų šie nepakartojami ir nesugrąžinami metai?

Išaiškėjo, kad ir prieš dešimtis metų būdavo neįdomių paskaitų, "išpūstų" dalykų. Per vienas paskaitas galėdavai užmigti, kitas sekti pagal vadovėlį, tikrindamas, ar ties visais kableliais dėstytojas daro pauzę. "Buvo tokių dėstytojų, kurių klausytis buvo tiesiog baisu, nors skaityti tą patį konspektą - įdomu", - prisiminė prof.E.Grinienė. Prorektorius doc.D.Jurgaičio žodžiais, "buvo ir tokių, kurie paskaitą skaitydavo tik pirmiems trims suolams, o kas dėdavosi kituose - nesidomėdavo. Kito dėstytojo paskaita, - tęsė savo prisiminimus prorektorius, - buvo sudaryta iš 2 dalių: per pirmąją ji primindavo praėjusios paskaitos medžiagą, o per kitą dalį dėstydavo naują. Kitą paskaitą vėl tas pats. Tai gi dėstytojas kursą perskaitydavo per semestrą du kartus". Tai įrodo, kad ir tada egzistavo absurdiškos ir nereikalingos paskaitos. Tačiau daugelis apklaustųjų SPI dėstytojų, ypač tie, kurie mokėsi Vilniaus ar Maskvos universitetuose, pabrėžė, jog buvo tokių, kurie dėstydavo labai įdomiai ir iš jų gaudavai

daug reikalingų žinių. "Neatėjęs į paskaitą, pats save nubausi", - taip teigė prorektorius doc.J.Pabrėža. Visi lituanistai prisiminė, kad specialybės dalykai buvo tikrai įdomūs (ko negalėjo pasakyti apie visuomeninius mokslus). Prorektorius D.Jurgaitis pasakojo, kad vienas dėstytojas skaitydavęs paskaitas be jokio konspekto, be jokios knygos. Būdavo, kad suklysdavęs, nuklysdavęs, bet išlįsdavęs ir toliau dėstydavęs, ką reikia.

Pasirodo, mūsų dėstytojai, kaip ir mes, nemėgo beletristikos, sunkių, nesuprantamų bei pašalinių dalykų. Tačiau kartais privalėdavo studijuoti, nes "dėstytoja suskaičiuodavo konspekto lapus. Jei mažai, - vadinasi, iki galo nepasiruošęs, neperskaitęs kiek reikia" - prisiminė Kvalifikacijos fakulteto dekanas doc.A.Juodraitis.

Neatsirado nė vieno dėstytojo, kuris su malonumu būtų prisiminęs visuomeninių mokslų studijas, o Senato pirmininkas prof.J.Ambrukaitis pareiškė, jog nežino, "ar kam nors galėjo būti įdomi partijos suvažiavimų programa". Prorektorius doc.J.Pabrėža pasakojo: "Tada ir žiūri, ko nori dėstytojai: jei lankymo, tai stengies bent į kas antrą paskaitą ateiti. Būdavo, kad susirenka tik 1/3 studentų". Doc.V.Šimkuvienė prisiminė: "Gerai, kad mums ne pirmiems tas knygas teko skaityti: pasimi kad ir Lenino raštus - o ten viskas pabraukta. Gerai, jei prieš tave tą knygą skaitė protingas ir pabraukė, ką reikia, o jei ne, tai..." Ir jie visai nesigraudavo, jei pasitaikydavo progą nenuėiti į tokias paskaitas.

O dabar priėjome klausimą su bene dažniausiai linksniuojamu bei keikiamu žodžiu junginiu - "paskaitų lankymas". Koks jis? "Griežtas!" - pasakė visi dėstytojai tą patį ir... iš jų veidų šypsena dingso. Jie turbūt būtų daug ką atidavę, jei būtų galėję turėti tokią demokratiją kaip mes, kurią Pedagogikos fakulteto dekanas doc.S.Tumėno žodžiais, suprantame kaip anarchiją. Bet negi anuomet visi uoliai lankydavo paskaitas? Pasirodo, kad ne visi. Doc.J.Švambarytė prisipažino, kad kartais pramiegodavo, nors į dubenį būdavo pasistačiusi du žadintuvus, o prorektorius doc.D.Jurgaitis prisiminė: "Eidavom pas tuos dėstytojus, kurie tikrindavo, o kitoms disciplinoms buvo sudarytas sąrašas, kas į kurią paskaitą eis. Ateidavo iš 100 studentų 10 ir užtekdavo, o kartais tik 3-4 susirinkdavo. Tačiau labiausiai bijojom prodekaną, kuris 2-3 kartus per metus ateidavo į bendrabutį su paskaitų tvarkaraščiu ir tikrindavo kambarius, ieškodamas, kas ne paskaitose. Ką surasdavo, tam mėnesiui stipendijos nėra. Be to, buvo toks įsakas, kad jei penkios paskaitos per semestrą praleistos - stipendijos nebus. Tačiau nors buvo dėstytojų, kurie patys patikrindavo, ko trūksta, studentai sugebėdavo ir tada išsisukti". Dekanas doc.S.Tumėnas išreiškė tokią mintį: "Visų paskaitų lankyti neįmanoma - turi atsirinkti, ko reikės gyvenime, ko nereikės, ką galima paskaityti bibliotekoje vietoj paskaitos. Mes taip ir darėme - atsirinkdavome patys, ką lankyti". O doc.K.Šerpetis tiesiai šviesiai rėžė: "Kam kimšti galvą dalykais, kurių tau neprireiks?!" Prof.V.Sirtautas taip pat prisiminė nuobodžias paskaitas, kurių metu dirbo namie ar bibliotekoje. Jis, kaip ir doc.J.Korsakas, rinkosi, kas jiems įdomu, skaitė tai, kas malonu. Tačiau doc.V.Bikulčiaus nuomone buvo kitokia: "Geriau pasėdėti neįdomioje paskaitoje nei susirinkti medžiagą bibliotekoje".

Ir vėl nuomonių pluralizmas! Kuriuo pavyzdžiu geriausia sekti? Lankyti visas paskaitas ir nesėdėti skaitykloje, o gal atvirkščiai? Kuriuos dalykus lankyti, kuriuos ne? Mes susiduriame su ta pačia problema, beje, kaip ir mūsų dėstytojų laikais: kiekvienam dėstytojui jo dėstomas dalykas yra svarbiausias ir kaip įrodysi, kad tau jo gyvenime neprireiks?! O galėtų jie prisiminti savo studijų laikus dabar, stovėdami prieš auditoriją ir aiškindami savo disciplinos svarbą.

Užklausius apie studijavimo ir studentavimo santykį per semestrą bei sesiją, pasipylė įvairiausi atsakymai: vieniems semestras niekuo nesiskyręs nuo sesijos, nes mokydavęsi per semestrą ir dalies egzaminų nelaikydavę; kiti, nors ir neapleisdavo mokslų visą laiką, bet per sesiją jiems tekdavo dar labiau paplušėti, tretį visą krūvį nukeldavo į sesiją arba, kaip prisipažino prorektorius D.Jurgaitis, "per semestrą

Studentai visais laikais buvo ir yra... studentai

Atkelta iš 4 p.

studentavo, per sesiją - studijavo". Tada skaityklos būdavo pilnos, mes užimdavom vienas kitam vietas ne tik fakulteto, universiteto skaityklose, bet ir M.Mažvydo bibliotekoje, - tėsė pasakojimą apie savo sesijas doc.D.Jurgaitis, - stovėdamas eilėse prie vadovėlių, nes jų būdavo nedaug, o tų, kurie mokyti prisėdavo tik prieš egzaminą - begalės". Taigi dėstytojai šiuo atžvilgiu tokie patys, kaip ir mes. O argi galėjo būti kitaip?

Nors dauguma dėstytojų dėl egzaminų jokių problemų neturėjo, tačiau atsirado ir tokių, kurie atvirai prisipažino, kad laikydavo egzaminą, mokėdami ar perskaitė tik 50 proc. literatūros, "nes fiziškai nebuvo įmanoma suspėti", - paaiškino šypsodamasis doc.J.Korsakas. Panašus atsakymas buvo ir doc.S.Tumėno: "Gelbėdavo "džiaravimas", nors buvo vienas profesorius, kuris tuoj pagaudavo improvizuojant". Siek tiek kitokio pobūdžio egzaminai teko prorektoriumi D.Jurgaičiui: "Kad eini nežinodamas ko nors, taip nebūdavo, tačiau egzistavo kita problema - klausimų nesuprantanti, o matematikos atmintinai juk neiškalsi! Be to, per konsultacijas klausai tik to, ką žinai, kad nepasirodytum kvailas (kai kurie dėstytojai gerai atsmindavo studentų veidus). Tada pasidarai "paruošinius" - su pribraukymais, klaidom. Dėstytojas mato, kad daug prirašyta ir neklausinėja. Prirašyta daug, bet kad nieko nesuprantai!". O paskui docentas dar pridūrė: "Buvo ir kitokių egzaminų: jei rektorius per savo egzaminą pagaus kurį nors nusirašinėjant, tai tą pačią dieną jis jau nebe studentas. Arba kitas variantas: dėstytojas senas, atmintis šlubuoja, mato blogai (ant nosies dveji akiniai), tada išsitraukį knygą ant stalo ir rašai nuo jos". Buvo dėstytojų ir priešiškausi nusiteikusių "paruošinių" atžvilgiu (doc.V.Šimkuvienė prisipažino, kad ji "šperų" tiesiog bijojo), tačiau apie konspektavimą - o tai jau "paruošiniai", tik nusinešami į egzaminą ar nepanaudoti jame - dauguma atsiliepė teigiamai: "Kol pasirašai - išmoksi ir vėliau geriau atsimeni. To nešupratau, kol pats neišbandžiau", - nuskambėjo doc.J.Švambarytės paaiškinimas.

Tiems studentams, kurie egzaminui pasirengti pasilieka paskutinę naktį, teks nusivilti - vienintelis doc.S.Tumėnas prisipažino, kad "pritrūkdavo pusės nakties. Buvo mokytasi ir iki 6 valandos ryto, nors egzaminas turėjo prasidėti 8 valandą", o KF dekanas doc.A.Juodraitis, atvirai pasakė, kad per sesiją miegojo "ypač gerai - kaip armijoje".

Beveik visiems liuanistams dėstytojams teko prisipažinti, kad per egzaminą gelbėdavo ne tik bendras išsilavinimas, bet ir tai, ką yra girdėję iš draugų apie vieną ar kitą knygą, o pritrūkus laiko mokymuisi, prioritetą skirdavo kritikos, o ne pačių veikalų skaitymui. Bet tai, jų žodžiais, atsitikdavo nedažnai. Doc.V.Bikulčius, nors visiems egzaminams sakė ruošęsis per semestrą, išsitarė, kad būdavo ir tokių, kuriems pasirengti užtekdavo dienos ar net pusės. Ir nors visi dėstytojai, išskyrus vienintelį doc.S.Tumėną (turbūt už tai jį labiausiai visi studentai ir myli, kad jis panašiausias į juos), buvo "rytiniai paukščiai" - mokydavosi atsikėlę anksti rytą, tačiau tik keletas dėstytojų galėjo pasigirti, jog jiems užtekdavo vieną kartą perskaityti, kad galėtų eiti laikyti egzaminą. "Mano žmona stebėjosi, kaip aš išvis ką nors moku, tiek mažai mokydamosis", - pasakojo doc.A.Juodraitis. O doc.K.Šerpetis atvirai prisipažino: "Atsiverti knygą, perverti ją ir supranti, kad nieko nesupranti. Tada pasiimi lapelį ir... konspektuojiesi, o kas jau sukonspektuota, tas lieka ir galvoje". Prof.V.Sirtautas užrašų neturėjęs išvis, tačiau kartais neužtekdavę vieną kartą perskaityti - kad ir antikinę literatūrą. Savitą mokymosi

techniką turėjo prorektorius D.Jurgaitis savo studijų laikais: "Pirmą kartą perskaitom, antrą kartą susisteminam, o trečią - prisimenam "kertinius akmenis".

Taigi studijavimo būdai tokie pat, kaip ir mūsų, ir kiekvienas, pasirodo, gali atvesti į sėkmę, jei mokėsi juo gerai naudotis!

Studentai labai stengiasi sužinoti visas dėstytojų silpnybes, vertinimo kriterijus. Manote, kad tokie gudrūs mes tik dabar pasidarėme? Prof.E.Grinienė prisiminė: "Marksizmą dėstė dėstytoja rusė, nesuprantanti lietuviškai, o egzaminas buvo lietuvių kalba. Tai būdavo taip: jei daugiau kartų pakartoji Stalino ar Lenino vardą, gauni "5", o prorektorius D.Jurgaičio atmintyje išliko toks egzaminas: "Dėstytojas, žaisdamas šachmatais, pavartydavo konspektus ir arba pasirašydavo, arba ne, bet nesakydavo nei kas blogai, nei kodėl, kol mes išsiaiškinome jo vertinimo kriterijus! Pasirodė, vienoj paskaitoj buvo labai nedaug studentų, ir jei konspektuose šios paskaitos medžiagą rasdavo, pasirašydavo įskaita, jei ne - tai ne. Mes nusirašėm tą paskaitą sąsiuvinio gale - įskaitos negavom. Po to mėginom klijuoti konspektą į tą sąsiuvinio vietą, kur jis turėjo būti. Ir vėl išvyjo. Tada teko mums perrašyti visą sąsiuvinį. O kitas dėstytojas egzaminuoti pasikviesdavo po 5 studentus, susodindavo juos į vieną eilę ir užduodavo du klausimus dviem studentams. Jei jie teisingai atsakydavo, visi penki gaudavo po "5", jei ne - visus penkis išvydavo. Tada mes įsigudrindavome leisti du gerai mokančius, o kitus tris - prasčiau".

Taigi tokie pat gudrūs buvo ir mūsų dėstytojai. Gal net gudresni už mus?..

O mums beliko paskutinis klausimas: "Kas būdavo po egzaminų?"

"Pirmiausia - pavalgyti gražioje aplinkoje: mums patikdavo būti aptarnaujamoms, geri karštą vyną, klausytis muzikos. Pavasarį - į gamtą. Kartais "išprotėdavom" - peržiūrėdavom 3 serijas iš eilės kino filmo" - prisiminė studentiškus laikus doc.J.Švambarytė. "Po egzaminų arba stipendijų - būtinai alaus. Dažnai nusipirkdavom visą dėžę. Vieną kartą doc.J.Daulenskienė davė velnių ir išvarė iš paskaitos, nes buvom padauginę alaus", - pasakojo savo jaunystės nuotykius doc.A.Juodraitis, o dekanas S.Tumėnas nusišypsojęs prisipažino: "Šalia buvo gera parduotuvė, kur buvo galima nusipirkti gražų "Muskato" butelį". Prorektorius J.Pabrėža taip pat po egzaminų neatsisakydavęs apsilankyti alaus bare ar kavinėje. "Po egzaminų - nesvarbu: išlaikėi ar ne, gavai "5" ar "3", - dalijosi savo įspūdžiais prorektorius D.Jurgaitis, - visa mūsų vyrų kompanija - į "Zemaičių aludę". Tai mes vadinom "stiraniję mozgov" - iškart, ko nereikia, išvalyti galvą kitą egzaminą". Iš viso to galima daryti išvadą, kad alus tarp mūsų dėstytojų buvo toks pat populiarus, kaip ir tarp šiandieninių studentų. Ir tik doc.V.Bikulčius prisipažino alaus nemėgęs - gėrė vyną, "Bočių" likerį, nes kurse buvo vienos panelės".

Docento K.Šerpečio nuomonė priešinga: "Kas tas egzaminas?! Juk mokslai tęsiasi toliau. Aš net po disertacijos gynimo nuejau į biblioteką toliau studijuoti".

Kaip bebūtų keista, mūsų dėstytojai studijų metais viską spėdavo ("kuo negaliu pasigirti dabar", - šyptelėjo doc.V.Bikulčius): ir kino filmus peržiūrėti, ir į spektaklius nueiti, ir į koncertus, ir į gamtą, ir į šokių (apie pastaruosius aš atsargiai, tikėdamasi neigiamo atsakymo, paklausiau prof.E.Grinienę, o ji nusistebėjo: "O kaipgi be šokių?! Jie ir dirbdavo, ir... mokydavosi. Ir gerai mokydavosi. Gal todėl jie daug ką pasiekė, kad mokėję ir mokyti, ir linksmintis. "Niekados nieko nesitikėk iš kitų: jei nori būti linksmas - linksminkis pats, jei nori mokėti - mokykis irgi pats", - pamokė prof.E.Grinienė. Jiems tai sekdavosi, tad pamėginokime ir mes sekti jų pavyzdžiu: ne užsirakinę tarp knygų ir ne užmiršę apie išorinio pasaulio džiaugsmus - gal kada nors ir išgirsime iš šių žmonių lūpų: "Kolega!". Tai juk visai įmanoma - juk jie lygiai tokie pat, kaip ir mes, tik turi daugiau valios, kantrybės ir... noro. O tai nėra deficitas, reikia tik pasistengti! Tad sėkmės visiems, kurie mėgins prasiskverbti į mokslininkų ratą, tik neužmirškite, kad nei trys raidės (doc.), nei keturios (prof.), nei tuo labiau vienuolika (prof.habil.dr.) nėra dalijamos yeltui!

Instituto biblioteka dalyvauja "Tempus" programoje

Rasa RIBIKAUSKAITĖ

1995-ųjų rudenį pradėtas vykdyti "Tempus" programos "Integruota akademinė bibliotekų informacinė sistema" projektas įžengė į antrąjį etapą.

Apsvarstyti techninės bazės klausimų, sudaryti kursų programą, paskirstyti aukštųjų mokyklų bibliotekoms, dirbančioms pagal šį projektą, lėšas (ŠPI bibliotekai skirta 14 000 JAV dolerių - aut.past.) spalio 7 d. į Vilniaus universiteto Moksline biblioteką susirinko bibliotekų direktoriai.

Susirinkime dalyvavo projekto koordinatorius iš Amsterdamo Albert Bockhorst. Bėje, svečias, liepos mėnesį lankęsis Vilniaus universitete, Vilniaus pedagoginiame universitete, Vilniaus technikos universitete, Klaipėdos universitete, Lietuvos policijos akademijoje, buvo užsukęs ir į

mūsų Instituto biblioteką. Jo vizito tikslas - patikrinti, kaip vykdomas "Tempus" projektas. Be minėtų Lietuvos aukštųjų mokyklų bibliotekų, projekte dalyvauja Amsterdamo universitetas, Lundo universiteto (Švedija) biblioteka, Archuso valstybinė ir universiteto biblioteka (Danija), Danijos karališkosios bibliotekos, nystės mokykla ir konsultacinė firma Riget InfoConsult (Danija).

Pagrindinis šios programos tikslas - sudaryti vieningą aukštųjų mokyklų bibliotekų fondų elektroninį katalogą.

Pasibaigus "Tempus" projektui, aukštųjų mokyklų bibliotekos galėtų naudotis Vilniaus universiteto Moksline bibliotekos duomenų baze ir išėiti į Internetą.

Kaip informavo ŠPI bibliotekos direktorė G. Augienė, šiuo metu į bibliotekos duomenų bazę pradėdamos įvesti 1996 m. išleistas knygos (jau įvesta 70). Įvedus 100 knygų pavadinimus žadama pirmąją diskelį išsiųsti į Vilniaus universiteto Moksline biblioteką.

Vykdam programą, direktorės teigimu, daugiausia keblumų sudaro žinių ir igūdžių trūkumas. Planuojama surengti personalo mokymo kursas.

Darbus stabdo ir tai, kad nėra vietinio tinklo pačioje bibliotekoje. (Jis dar tik kuriamas).

Gavus 1996/97 metų projektui vykdyti skirtus pinigus planuojama pirkti 4 kompiuterius, iš kurių vienas bus skirtas skaitytojams. Pernai biblioteka įsigijo kompiuterį, spausdintuvą ir kopijavimo aparatą. Darbuotojams šių metų projekte numatoma vienos savaitės stažuotė Lundo universiteto bibliotekoje.

"TEMPUS" PROGRAMOS SEMINARAS JURMALOJE

Per 4 "Tempus" programos gyvavimo metus pirmą kartą Jurmaloje surengtas seminaras Pabaltijo šalių aukštosios mokykloms, kurios vykdo jungtinius Europos projektus pagal šią programą. Jame dalyvavo ir ŠPI Užsienio ryšių skyriaus koordinatore L. Stankevičienė. Ji "Pedagogui" papasakojo, kad seminare, kuris vyko rugsėjo 26-27 d., dalyvavo 78 žmonės iš įvairių Baltijos ir Vakarų Europos šalių, tarp jų ir 21 iš Lietuvos aukštųjų mokyklų. Taip pat buvo sulaukta atstovų iš Europos Sąjungos, finansuojančios "Tempus" programą. Skaitytojams primename, kad mūsų Institutas šiuo metu vykdo bendrą "Tempus" programą kartu su Klaipėdos universitetu, Mančesterio municipaliniu (Anglija) ir Kristianstado (Švedija) universitetais.

Pagal tai, kurioje srityje (medicina, švietimas ir t.t.) vykdomi šios programos projektai, pirmą dieną darbas vyko grupėse, o kita dieną - 3 grupėse. Tačiau dėmesys buvo skiriamas "Tempus" programų stažuotėms, "Tempus" projektų vadovavimui bei "Tempus" programų rezultatams.

L. Stankevičienė dirbo švietimo sekcijoje, kur buvo gvildenamos šios problemos: 1. Studijų kokybės įvertinimo sistemos sukūrimas Baltijos šalyse;

2. Europos kreditų perkėlimo sistemos įgyvendinimas;

3. Regioninių programų kūrimas mokytojų rengimo srityje.

Vakarais visiems seminaro dalyviams buvo skaitomi trumpi pranešimai apie tai, kas kalbėta kiekvienoje darbo grupėje. Visas seminaro darbas vyko anglų kalba.

"Pedagogo" inf.

"FENIKSAS" TIESIA SPARNUS

Spalio 3 d. į pirmąjį pasimatymą skaitovus, poetinio žodžio gerbėjus pakvietė atvyjantis būrelis "Feniksas". Prie besiplaikstančios žvakių šviesos, prie rudens palytėtų medžių lapų būriavosi literatai. Išreikšti minčių apie poeziją, paskaityti savo kūrinių tą vėlyvą rudens

vakarą atėjo ne tik Filologijos fakulteto, bet ir muzikos, verslo administravimo ir fizikos specialybių studentai.

Būrelio susirinkimą sveikinimo kalba pradėjo Filologijos fak. dekanė doc. Genovaitė Kačiušienė palinkėjusi, kad nuo šios dienos III rūmuose

apsigyventų visos gerosios mūzos.

Žodį tarė Lietuvių kalbos katedros docentai Regina Petkevičienė, Giedrė Čepaitienė bei Skirmantas Valentas, skaitęs anykštėnų tarme parašytos A. Baranauko poemos "Anykščių šilelis" ištrauką. Savo kūrybą skaitė Šiaulių miesto poetė Marija Jurgelevičienė.

"Pedagogo" inf.

"Vaiguva" viešėjo pas "Tadują"

Lina BRUČAITĖ

Studentai priklauso tai žmonių kategorijai, kuri mėgsta švęsti šventes, panašiai kaip mėgsta buitis įvairias grupes. O šventės sukelia daug malonių išgyvenimų, jei gali pašėlti ar skaniai pavalgyti. Gal su tokiais, o gal ir su kitokiais tikslais folklorinio ansamblio "Vaiguva" jaunimėlis, nepamiršęs ir ką tik priimtų naujokų, penktadienį, po paskaitų, susiruošė į penkerių metų gimtadienį, kurį šventė kelmiškių ansamblis "Taduja". Nepagalėję kelių nudilusių centų ir už juos nupirkę paskutinį Šiaulių arbūzą (mat sezonas lyg ir baigėsi) bei kitų vaisių ir daržovių, pasitėlė visas kūrybines jėgas (kaip tikri pedagogai) paruošėme neįprastai žavią dovanėlę - lėlytę, kuri simbolizavo jauną kolektyvą "Taduja".

Tą penktadienio vakarą į Kelmės kultūros namus rinkosi buvę "Tadujos" nariai, dabar jau studijuojantys kituose miestuose, svečių ansambliai: "Salduvė" iš Šiaulių, "Insula" iš Telsių ir "Dujė" iš Vilniaus. Šventę pradėjo patys šeimininkai jau subrandintais šokiais ir dainomis, o vėliau į sceną ėjo draugai ir visi linkėjuvieno - ilgų ir prasmingų metų kolektyvui. Studentiška lėlytė buvo iškilmingai atiduota ansamblio vadovui. (Studentiški svaigėsiai pavyko, nes dovana patiko ne tik mums, bet ir kelmiškiams.)

Vėliau vyko vakaronė, kur ne tik keptos duonos, sūrio, bet ir alaus galėjai paragauti. Dalyvavę kelmiškių "jubiliejuje" studentai susirūpino ir savuoju ansambliu, kuriam šiomet taip pat reikės uždegti "nioliktą" žvakutę.

"Pedagogo" inf.

Danijos darbų mokytojų rengimo patirtis

Doc. Virginija ŠIDLAUSKIENĖ,
Braižybos ir darbų katedra

"Tempus" (PHARE) programai, skirtai Rytų ir Centrinės Europos valstybių aukštojo mokslo pertvarkai, mano parengtam individualios stažuotės projektui buvo pritarta. Jam vykdyti dviem mėnesiams buvo skirtas finansavimas. Projekto tikslas - atnaujinti dailės ir darbų, PMP ir darbų specialybių studentams mitybos ir valgių technologijos bei sukurti iki šiol nedėstyto namų ūkio ir ekonomikos dalyko studijų programas.

Stažavausi Haderslevo valstybiniame mokytojų ir socialinių darbuotojų institute, Zahli's mokytojų rengimo koledže, Suhr's mitybos ir namų ekonomikos koledže bei Karališkojoje Danijos aukštojoje pedagoginėje mokykloje (pastarieji trys - Kopenhagoje).

Danija turi senas mokytojų rengimo tradicijas skirtingo tipo institucijose įvairių amžiaus grupių ugdytiniams. Daniškasis "koledžo" pavadinimas yra "seminarium". Jis atskleidžia mokytojų rengimo Danijoje istorines šaknis. XVIII amžiaus paskutiniame ketvirtyje, kai pradėjo rasti pirmieji Danijos koledžai, čia vyravo tvirta vokiška, o jei tiksliau - prūsiška įtaka, kuri pasireiškė steigiant mokyklas Danijos monarchijoje, kuri tuomet apėmė Schlesving ir Holstein hercogystes. Tuo metu mokyimo įstaigos "seminarium" buvo paplitusios Vokietijos žemėse.

Šiuo metu Danijoje veikia 18 mokytojų rengimo koledžų, kurie išbarstyti visoje šalyje, įskaitant Nuuk koledžą, esantį Grenlandijoje ir Thorshavn-Faroe salose. Seniausias mokytojų rengimo koledžas pradėjo savo veiklą 1788 m. Visi koledžai pavaldūs Švietimo ir mokslo ministerijos pradinio bei žemesniojo vidurinio lavinimo ir mokytojų pedagoginio rengimo direktoratui. Veikia ir keli privati koledžai, kurie yra finansuojami valstybės. Koledžuose per 4 metus parengti mokytojai įgyja kvalifikaciją, laiduojančią jiems darbo vietą privalomoje dešimtmetėje vidurinėje mokykloje (Folkskole), t.y. municipalinėse mokyklose, kuriose mokosi vaikai nuo 7 iki 16 metų. 90 proc. šio amžiaus vaikų lanko municipalines ir 10 proc. - privačias mokyklas. (15 proc. pinigų už mokslą sumoka tėvai). Būdinga, kad tėvai ir vaikai mėgsta šias mokyklas dėl kur kas mažiau formalus, artimesnio bendravimo su mokytojais ir administracija. Koledžuose vyksta ir mokytojų profesinės kvalifikacijos plėtotė bei tobulinimas. Plinta Danijos naujovė - "klasės mokytojas" (class teacher), kai vienas mokytojas moko visų dalykų iki pat 9 klasės.

Švietimo ir mokslo ministerija kiekvienam mokomajam dalykui yra numačiusi bendrus būsimųjų mokytojų rengimo tikslus ir uždavinius, kurių siekdami bei įgyvendindami koledžai, naudodamiesi suteikta autonomija, numato individualią studijų kursų trukmę ir apimtį.

Studentai, išlaikę baigiamąjį egzaminą "L rerekamen", įgyja laipsnį, kuris atitinka pedagogo arba menų bakalauro kvalifikacinį lygį.

Mokytojų rengimo koledžams siūlomi dvejopų struktūrų mokyimo planų modeliai. Pirmasis - nuoseklusis, kai žemesniuose kursuose mokomasi bendrųjų disciplinų, po to tolygiai imami dėstyti profesinio rengimo specialieji dalykai. Antrasis - konkuruojantis modelis, kada jau pirmajame kurse dėstomi bendrieji ir specialieji dalykai. Šiuo metu vyrauja konkuruojanti dalykų išdėstymo struktūra, nes patogiau integruoti įvairių dalykų mokomąjį turinį bei teorinį, profesinį ir praktinį studentų rengimą. Būsimiesiems mokytojams dėstomas specialus pasirenkamasis kursas "Suaugusiųjų (ne moksleiviško amžiaus) švietimas".

Ekonomiškai pasiteisino studentams įgyti dvigubą (kartais net trigubą) kvalifikaciją. Mokomojo plano turinį sudaro dvi dalys. Pirmojoje dalyje, kuri trunka dvejus metus, pagal nuoseklųjį mokyimo modelį mokomasi danų (gretasu norvegų, švedų) kalbos, rankraščio, retorikos, yra krikščionybės studijos ir istorija, socialinių mokslų studijos (32 proc.); matematika ir mokslas (18 proc.), pedagogikos ir psichologijos teorija (20 proc.); praktiniai/estetiniai dalykai (20 proc.); mokyimo praktika (10 proc.). Antrojoje studijų pusėje (per kitus dvejus metus) 30 proc. laiko mokomasi pirmojo specialybės dalyko, 30 proc. - antrojo specialybės dalyko; 25 proc. skiriami bendrai didaktikai ir ugdymo specializacijai, 15 proc. - mokyimo praktikai. Pirmojoje ir antrojoje studijų dalyse studentai įtraukiami į tarpdisciplininį darbą bei rengia projektus, kuriuose stengiamasi sujungti, susieti visų mokomųjų

dalykų programas (cross-curricular projects).

Detalesnis atskirų dalykų studijų gairės pateikiamos bendrosiose programose.

Jų turinio platumas, dviejų mokyklinių disciplinų studijų gilumas ir jų priklausomumas akademiniam dalykams priklauso nuo trijų klausimų: KODĖL šito mokyti? KO mokyti? KAIP mokyti? Svarbiausia yra galutinis būsimąjo mokytojo parengimo rezultatas - absolventas turi sugebėti reflektuoti, t.y. skirtingus dalykus sieti tarpusavyje bei suvokti juos nūdienos socialiniame kontekste. Tai ir atitinka geros kokybės teorinių ir praktinių žinių bei įgūdžių pagrindus, kurie duoda jiems galimybę nepriklausomai sudaryti, sisteminti, rinkti ir pateikti žinias, remiantis atskiro dalyko metodologiniais pagrindais, atsižvelgiant į kurso tikslus ir profesinius uždavinius. Tai reiškia, kad koledžai drauge su mokyklų mokytojais jaučiasi ypač atsakingi už tinkamą metodologijos pasirinkimą, ugdant mokinius ir studentus (būsimuosius mokytojus).

Kitas ypatumas tas, kad studentų įgyjamas dalykinis ir didaktinis įvalgumas įgalina pagrįsti mokymą, t.y. atsižvelgti į pagrindinius mokyklos tikslus bei esminius darbartiniu metu vykstančius visuomenės vystymosi požymius, nes tai ir yra būtina sąlyga mokinių potencialiam ugdymui.

Dar daugiau, ateityje tai sudaro galimybę studentams, būsimiesiems mokytojams patiems formuluoti gaminamo produkto, naudojamų mokyimo priemonių įvertinimo kriterijus. Svarbiausia yra patvirtinti faktą, kad sugebėjimas įvelgti mokomąjį dalyką yra įgyjamas išlaikant ryšį tarp pedagoginių disciplinų ir pedagoginės praktikos.

Dar vienas charakteringas būsimųjų pedagogų rengimo požymis - žodinė tradicija, kuri reiškia pastovų kasdieninį žodinį dėstytojo ir studento bendravimą koledže. Populiariausi šie darbo su studentais metodai: diskusija mažose grupėse, diskusija didelėje grupėje, paskaitos, seminarai, projektų rengimas, tarpdisciplininis darbas. Kiekvienos specialybės studentai supažindinami su naujomis informacijomis, technologijomis bei mokomi savarankiškai arba bendradarbiaujant kvalifikuotai susieti jas su turima įvairių dalykų patirtimi. Būsimiesiems darbų mokytojams teoriniams užsiėmimams skiriama 60 proc. mokyimo laiko, praktiniams - 40 proc.

Studentai drauge su mokytojais planuoja ko? Kaip? ir kada? mokyti, naudodamiesi ministerijos išleistomis bendrosiomis programomis, bei prisiima bendrą atsakomybę (pagrindiniai ugdymo tikslai tikrai turi būti pasiekti). Studentai labai skatinami studijuoti savarankiškai, pajęgti pagrįsti savo požiūrį, analizuoti, ieškoti ir priimti kvalifikuotą sprendimą, pasirinkimą. Šios savybės būtinos mokytojui, baigusiam aukštąjį mokslą, nes tuomet jis sugebės reflektuoti, t.y. drauge keistis ir pristatyti kintančiame pasaulyje. Metodologijos pagrindinės pastangos - suteikti studentams pakankamai reikiamų žinių ir supratimo, kaip planuoti, reflektyviai vystyti mokymą tikrai gerai argumentuotu būdu, nepaisant pokyčių, kurie vyksta visuomenėje, šeimoje ir mokykloje. Čia vienas iš svarbiausių aspektų yra darbas su tėvais: įrodyti jiems, kodėl yra pasirinktas vienas ar kitas mokyimo traktavimas.

Studentai rengia tolimesnius individualius abiejų (mokinio ir mokytojo) vystymo ir diferenciacijos kriterijus; nagrinėja, kaip pasirinkta ir pasigaminti mokomąją medžiagą; mokomi, kaip įvaldyti įvairias asmeninio tobulinimosi teorijas, ugdymo sociologiją ir kitus mokslus.

Mokomajai praktikai mokyklose vadovauja mokytojai. Studentai mokomi planuoti, apsirūpinti mokyimo priemonėmis, mokyti įvairios brandos mokinių kolektyvuose.

Studentų žinių ir įgūdžių vertinimas. Laikomi stojamieji, baigiamieji ir disciplinų egzaminai žodžiu, raštu, praktiškai arba mišriu būdu. Pedagoginės praktikos baigiamos įvertinant studento įgūdimą mokyti kitus. Egzaminų metu gali būti organizuojamas individualus kiekvieno studento, grupinis ar mišrus žinių ir sugebėjimų, mokėjimų patikrinimas. Integruojant studijų kursų organizuojamas jungtinis kelių dalykų egzaminas. Šiuo atveju kiekvienas dalykas įvertinamas atskiru pažymiu. Vertinama pagal 13 balų skalę. Žemiausias teigiamas pagrindinių disciplinų (bendroji specialioji didaktika, pedagoginės specializacijos dalykai) įvertinimo balas "6", kitoms disciplinoms - "5".

Būsimųjų mokytojų baigiamųjų egzaminų reikalavimai kasmet tobulinami. Pastaraisiais metais studentai baigiamajam egzaminui ieško, renkami tokią idėją (tariasi su dėstytojais), kuri aprašoma 20-25 puslapiuose. Tai studento pasirengimas egzaminui - diskusijai, kuriame studentas pats numato, kaip save egzaminuoti. Labai populiarūs projektų įvairiomis temomis rengimai, pvz., būsimieji darbų mokytojai atliko projektus: "Jauni žmonės: ką jie valgo ir ką jie turėtų valgyti?", "Mityba ir sveikata", "Maistas ir vėžys", "Riebalai

Nukelta į 8 p.

Danijos darbų mokytojų rengimo patirtis

Atkelta iš 7 p.

ir ligos", "Humoras rankdarbiuose" ir pan. Gali būti, kad studentas ar studentų grupė rašo pranešimą, kuris išreiškia teorinį, praktinį ir pedagoginį požiūrį į pasirinktą dalyką.

Haderslevo valstybiniame mokytojų ir socialinių darbuotojų institute būsimųjų darbų mokytojų baigiamasis egzaminas susideda iš:
* 2 val. trukmės praktinio darbo, kuris remiasi iš anksto parengtu raštišku pranešimu;

- * - studentas(i) pateikia praktinio darbo rezultatus;
- * - žodžiu atliekama užduotis, kurioje studentas(i) pateikia bei išaiškina parengto pranešimo esmę;
- * - diskusija apie profesines ir pedagogines problemas.

Ypač patiko tai, kad dėstytojas yra atsakingas, kad studentas siektų, mokytųsi, progresuotų ir realizuotų save kaip būsimasis mokytojas, t.y. mokytųsi ir žinotų, kaip mokytis, kaip toliau plėtoti įgytas žinias bei mokėjimus.

KRAŠTOTYROS EKSPEDICIJA

Aušra IVANAUSKAITĖ,
LKL II k. stud.

Filologijos fakulteto I kurso studentai (dabar jau II k.) vasarą dalyvavo kraštotyros ekspedicijoje, kuri vyko Gruzdžiuose.

Pirmąją dieną jie aplankė išymias vietas, o po to dvi savaites užrašinėjo pasakas, sakmes, mįsles, negirdėtus posakius, astronominius reiškinius, kaimo istorijas ir t.t. Kraštotyros darbo mėgėjai kelio į aplinkinius Gruzdžių kaimelius ieškojo žemėlapyje. "Mankštinom kojas - ejom iš kaimo į kaimą, keliaudamos kasdien per miškus ir pievas", - sakė R. Bružaitė, E. Pakulaitė, L. Grigalaitytė ir A. Siminauskytė.

Studentai aplankė apie 30 kaimų, nes kiti, pavyzdžiui, Laumakiai, Taurakiai, yra išnykę. Tačiau ir šių kaimelių istorija buvo užrašyta Gruzdžiuose gyvenančių žmonių atminties dėka. "Ar mūsų darbas vertingas, pasakys tie žmonės, kurie nagrinės mūsų surinktą medžiagą. O pačios galime pasakyti, kad per šį laiką ne karta įsitikinome, kad Gruzdžių kaimo žmonės vaisingi ir nuoširdūs", - kalbėjo studentės.

Kokie išpūdžiai liko sugrįžus iš Gruzdžių, paklausėme ekspedicijos dalyvių.

Pirmosiomis praktikos dienomis buvo sunku: bijojom eiti į kiemą, buvo labai nedrašu kreiptis į visiškai nepažįstamą žmogų. Labai patiko bendrauti su žmonėmis, kalbėtis apie jų kasdienybę, klausytis jų, senųjų, pamokymų, gyvenimiškos išminties. Tik reikia prisipažinti, kad vykdamos į ekspediciją tikėjomės sutikti senelių, kurie valandų valandas sektų mums pasakas, sakmes, dainuotų dainas. Tačiau teko nusivilti, nes supratome, kad dainuojantis kaimas - jau praeitis. Močiutės mums pasiūlė paskaityti pasakų knygoje, pasiklausti dainų per radiją, nes jos, darbuose nuo vaikystės paskendusios, neturėjo laiko nei dainoms, nei pasakoms. Taip pat buvo įdomu sužinoti, pagal ką žmonės spėdavo orą. Jį nustatydavo pagal saulę, debesis, žvaigždes. Seni žmonės sako, kad mėnulyje gyvena toks ponas Čičinskas. Jis važiuo ratais. Jie sulūžo, pabiro į šonus, o Čičinskas nulėkė į mėnulį, - pasakojo L. Ablozavičiūtė, N. Jankauskaitė, D. Steponavičiūtė ir I. Telšinskaitė.

Studentai rinko ne tik tautosaką, bet ir senus daiktus, kuriuos dovanojo Gruzdžių gyventojai. Šiuo metu Filologijos fakultete yra rengiamas kraštotyros muziejus.

Grįžę iš praktikos studentai spalio 11 d. savo fakultete pasakos patirtus išpūdžius, dainuos išgirstas dainas. Tada galėsite pamatyti ir surinktą medžiagą apie Gruzdžius.

Informacija

Dingusį Pedagogikos fakulteto IV k. 2 gr. studentės Renatos Jocaitės studento pažymėjimą Nr.93323 laikyti negaliojančiu.

Klubui reikia veiklių, linksimų žmonių

Atkelta iš 3 p.

"Pedagogas" tuo metu užkalbino Lolo - vieną seniausių studentų klubo narių.

Lolo: "Į šį klubą įstojau būdamas 16 metų. Tada buvau jauniausias klubo narys. Kai stodamas pasakiau savo pavardę, Sura (V. Mikalonis - dabartinis studentų klubo vedėjas - aut.past.) pasakė: "Mes juokus mėgstame ir juos suprantame, bet dabar norėčiau, kad tu rimtai pasakytum savo pavardę". "Aš vėl - Cololo". Tada perspėjo, kad baigčiau juokelius ir atsakinėčiau rimtai. "Žodžiu, reikėjo truputį paplušėti, kol įtikinai. O šiaip, mano manymu, anksčiau truputį grieztesnė atranka. Dabar truputį laisviau. O pasakyti iš karto po šiandieninio pasirodymo, kas tinka būti priimtas į klubą, o kas ne, sunku. Kitas žmogus po kelių pasirodymų gali atsiskleisti visiškai kitaip". O kaip vertinami šiųmetinių fukų sugebėjimai? V. Mikalonio nuomone, fukų pasirodymai buvo įdomūs, o pasirodžiusiųjų draša - sveikintinas dalykas. Tai jau šioks toks žingsnelis pirmyn.

Šiemet, skirtingai negu pernai, buvo priimti visi, kas atėjo, nė vienas "neišmestas". Visą parodys laikas. Ir ilgai laukti nereikės. Vienas kitas renginys ir bus aišku, kas tinka, ką galime priimti į klubą, o kas ne į savo roges įsėdo. "Klubui nereikia tik į susirinkimus vaikščiojančių studentų. Mums reikia veiklių žmonių, turinčių gražių, naujų, netikėtų, linksimų pasiūlymų", - pridūrė V. Mikalonis.

FORUMAS "LITAUEN 96"

Spalio 4-5 dienomis Kristianstado Yllan parodų ir konferencijų centre vyko forumas "Litauen 96". Tai jau trečias tokio pobūdžio renginys Švedijoje (Karlskronoje - 1994, Vekšio mieste - 1995 m.). Renginys susilaukė didelio dalyvių skaičiaus (užsiregistravę buvo per 300 dalyvių). Didesnė jų dalis buvo Švedijos verslininkai, jau turintys ryšių su Lietuvos verslo žmonėmis arba dar tik bandantys jų ieškoti. Lietuvos delegacijos sudėtyje buvo ministerijų bei departamentų, bankų atstovai ir keletas didžiųjų miestų bei rajonų merai.

Forumo atidarymo ceremonija prasidėjo sveikinimo žodžiais, kuriuos tarė Kristianstado savivaldybės vadovas Lars Erik Bengtsson ir Lietuvos Vyriausybės atstovas ryšių ir informatikos ministras V. Abraitis. Kalbėjusieji akcentavo abiejų šalių bendradarbiavimo plėtimo svarbą ir reikė išitikinimą jog tokio pobūdžio renginiai daug prisideda prie tarpusavio supratimo gerinimo. Po šių žodžių buvo atidengta skulptūra "Gandrai", kurią iš medžio sukūrė dailininkas iš Lietuvos.

Švedijos Vyriausybei šiame forume atstovavo ministro pirmininko Baltijos šalių tarybos sekretorius Anders Sahlen, kuris savo kalboje paminėjo, jog Baltijos jūros regionas pakliuvo į ministro pirmininko veiklos akiratį: aukščiausio lygio susitikimas Visbyje gegužės pradžioje, vizitai visose trijose Pabaltijos valstybėse ir Lenkijoje, diskusijos apie Baltijos šalių politiką su Vokietijos kancleriu ir JAV prezidentu. Liepos mėnesį Švedijos riksdagas nusprendė paskirti 1 milijardą kronų platesniam bendradarbiavimui penkiose srityse: energetikos, aplinkos apsaugos, infrastruktūros, švietimo ir prekybos.

Per debatams skirtą pusvalandį švedų verslininkai daugiausia klausimų uždavė dėl ilgalaikio kreditavimo, vizų išdavimo galimybės konsulatuose Gėtėborge ir Kristianstade.

Forumo darbo pabaigoje Kalmaro savivaldybės vadovas pakvietė visus į forumą "Litauen 97", kuris vyks Kalmaro mieste kitų metų spalio 10-11 dienomis.

Gintautas SAULIS

PEDAGOGAS

REDAKTORIUS
Z.RIPINSKIS

Redakcijos adresas: P. Višinskio 25, Šiauliai.
Tel.: 438885, faks. 435459

Spausdino "Titnago" spaustuvė, Vasario
16-osios g. 54, Šiauliai. Tiražas 300 egz.
Užsak. Nr. SL 575.